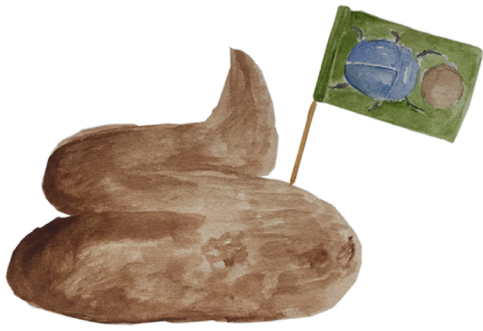

Noter til en ny økonomisk lortehistorie

fra 2000 fvt. - 2035

2000

(før vor tidsregning)

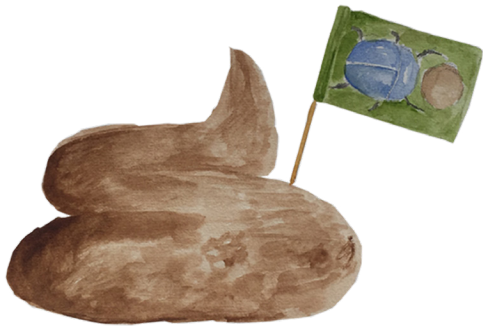
SKARABÆ

Skarabæen, eller torbisten, skarnbassen eller lortetrilleren er en lille bille der lever af afføring, og samler det ind i små kugler som den triller afsted med bagbenene.

Disse kugler tager den med ned i sin hule, hvor den lægger sine æg i den og lader dens unger leve af det.

For skarabæen, og egypterne er lorten således et værdifuldt materiale for genfødsel og i oldtidens egyptiske kultur symboliserede skarabæen både altings genfødsel og solguden, som skubbede solen hen over himmelhvælvingen.

I den optik synes lort og sol at være lige, og højt og lavt således at være forenet, og det er jo nok derfor skarabæen også er blevet en signatur for Non Olet Gruppens lorteøkonomi.

600

(før vor tidsregning)

CLOACA MAXIMA

I mange samfund har man, igennem tiderne, valgt at bortskaffe lorten igennem et netværk af rør der fører lorten afsted til et andet sted i passende afstand fra vores næser og bevidstheder.

Man mener at en af de tidligste kloaksystemer må være den berømte Cloaca Maxima i oldtidens Rom. Det blev etableret omkring 600 F.v.t. I Cloaca Maxima førtes al romernes lort og overskudsvand ud i Tiberen hvorfra strømmen så kunne bringe det ud af øje og ud af sind.

Man mener også at Cloaca Maxima blev hyldet med et alter for kloakkens gudinde “Venus Cloacina” som siges at have stået ved indgangen til kloakken på Forum Romanum.

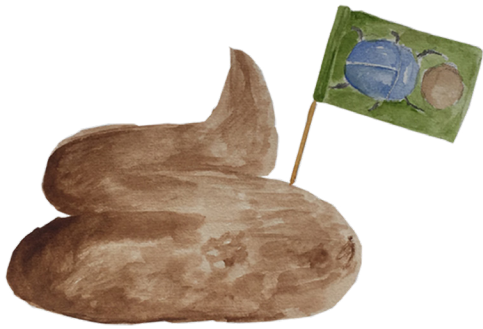
Skarabæ med hieroglyfindskrift.
Ægyptisk, Nye Rige, 1550 f.Kr.-1069 f.Kr.
(Thorvaldsens museum)

Lortebiller tegnet af Charles-Alexandre Lesueur på forsiden af bogen "American Entomology: or Descriptions of the Insects of North America" (1824-28), af Thomas Say

En denar fra (42 BC) der viser et alter med to statuer af Venus Cloacina på en platform med en balustrade.

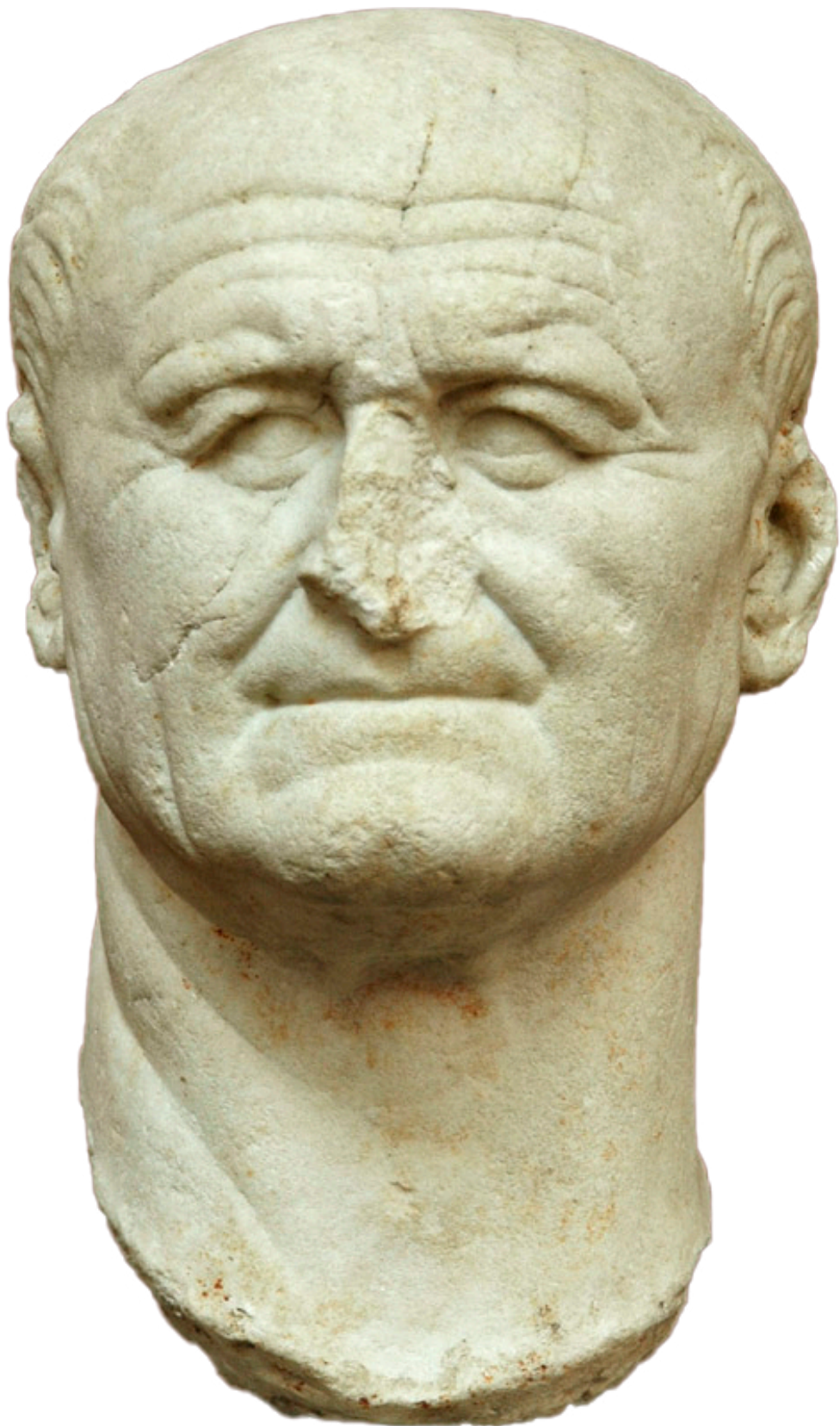
ca. 70
(efter vor tidsregning)

NON OLET

Udtrykket “penge lugter ikke” siges at komme fra en udtalelse af Kejser Vespasian omkring år 70 efter vor tidsregning.

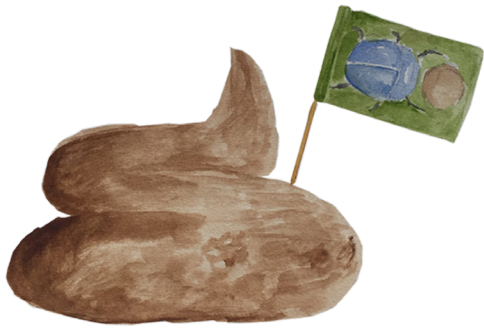
Da Vespasian indførte en skat på brug af Roms offentlige toiletter der var tilknyttet Cloaca Maxima, blev han angiveligt spurgt om hvad han mente om at de ekstra penge det kom fra faktisk kom fra toiletter. Til det skulle han have svaret “Non Olet” altså “de lugter ikke”. Det er så sidenhen blevet til udtrykket “Pecunia Non Olet” som betyder ”Penge lugter ikke”.

I dag er det et udtryk som for mange er en negativ fortælling om penge, og om at der bag en given rigdom nemt kan gemme sig en snavset lortehistorie, selvom den ikke længere kan lugtes.

Kejser Vespasian ca. 70. efter vor tidstegning
Opstillet på Glyptoteket, København

Kejser Vespasian er blandt andet kendt for at have indført en skat på at bruge de offentlige urinaler han havde fået opført, og i dag kaldes et offentligt urinal da også nogle gange et "Vespasiano" på italiensk eller et "Vespasienne" på fransk.

Ca. 1517 - 1546

LATRINÆRE INDSIGTER OG FORNÆRMELSER

“Den Hellige Ånd gav mig denne indsigt medens jeg sad på toilettet” sagde munken Martin Luther, og det var således, ifølge ham selv, imens han sad på lokum at han fik sine reformationsideer. Det var ideer der blandt andet var skarpe kritikker af den katolske kirkes handel med afladsbreve - hvor man kunne købe sig til frelse og en lettere vej igennem skærsilden via andres gode gerninger. Luther var endvidere kendt for at have lidt af forstoppelse, og senere har Freud koblet forstoppelse sammen med nærighed, så man kunne måske komme på den tanke, at Luther i virkeligheden bare for fedtet til at betale lidt for sin frelse.

Men nu var Luther dog alligevel særdeles gavmild med lorten når det gjaldt fornærmelser af hans modstandere. Hans største modstander var velsagtens Djævelen, og man kan tænke sig at det at tænke rene frelste tanker i det lave lokumsrum der tilhørte djævelens domæne, netop kunne være tænkt som fornærmelse af djævelen.

Når man endvidere læser Luthers nedsættende ord om blandt andet paven og andre af hans modstandere, er der ingen tvivl om, at Luther opfattede lort, prutter og lokummer var djævelske emner og ultimative fornærmelser.

Således kaldte Luther f.eks. paven for et prutteæsel og en bog han ikke kunne lide for noget djævelen “spytter og skider ud af” forfatteren. Herudover fik han også fremstillet en række latrinære hetzpamfletter, der blev illustrerede af træsnit af hans gode ven Lucas Cranach den Ældre. Her blev paven pruttet på, skidt ud af djævelens røv, og fik sin pavekrone skændet af tre personer der brugte den som toilet.

Til slut kunne Luther da også tale lort om sig selv, og blandt andet sige at: “jeg er en moden lort, og verden er et stort røv-hul, og vi skal snart give slip på hinanden.”

ADORATVR PAPA DEVS TERRENVS.

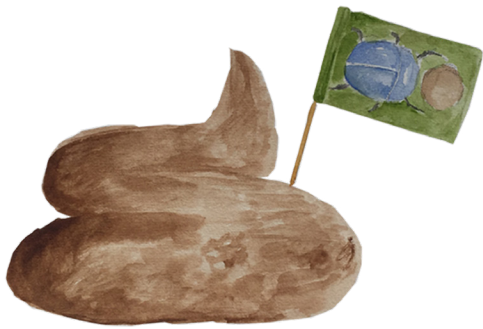

Bapst hat dem reich Christi gethon
Wie man hie handelt seine Cron.
Nachts ir zweifeltig: spricht der geist ^{Apoc. 18.}
Schenckt getrost ein: Gott ist's ders heist.
Mart: Luth: D.

HIC OSCVLA PEDIBVS PAPAE FI-
GVNTVR.

Nicht Papst: nicht schreck uns mit dein hañ
Und sey nicht so zorniger man
Wir thun sonst ein gegen wehre
Und zeigen dir's Bel vedere.
Mart. Luth. D.

1596

A METAMORPHOSIS OF A JAX **A new discourse on a stale subject.**

I 1596 skrev opfinderen og satirikeren John Harington bogen “A Metamorphosis of a Jax - a new discourse on a stale subject” altså noget i stil med “ En lokummets metamorfose - en ny samtale om et muggent emne”. Denne bog var både en form for praktisk intstruktion i at bygge et skyl-ud toilet, samtidig med at det den også var en satire på de metaforiske ekskrementer der på det tidspunkt, i Haringtons øjne, forgiftede samfundet. Han sagde selv at bogen havde til hensigt at udrense ” the excrements that were poisoning society” hvilket alle forstod som en satire på nogle bestemte personer. Bogen fik da også kortvarigt Harington forvist fra hoffet fordi den blev opfattet som en fornærmelse.

Da Non Olet gruppen præsenterede sit nye system var der også mange der spurgte om det “bare var en vittighed” - og det var det måske. Non Olet gruppen arbejdede, ligesom Harington, bade praktisk og satirisk - og var bygget på håbet om at et godt grin af vores mest mugne ideer kunne være afsæt for nye og friskere forslag.

Samtidig identificerede de “The excrements that were poisoning society” som værende “økonomien” som mange højtideligt dyrkede og frygtede på det tidspunkt. Denne økonomi virkede nemlig som noget man hele tiden måtte sørge for at pleje og redde, med store omkostninger for både mennesker, natur og planet til følge. Det forekom mange, at denne økonomi simpelthen ville udslette os hvis vi ikke passede på den. At vi sådan skulle redde en omkostningsfuld og ofte livsfalig økonomi virker måske nok lidt som en vittighed på os i dag - men i 2020 var de fleste så opslugte af den gældende økonomiske logik - at det nok endnu var svært at se det sjove i det.

Men Non Olet Gruppen var på en vittig mission og de mente at det var på høje tid at grine ad økonomien - og det var ud af denne latter, at man ligeså stille begyndte at udvikle tanker om en ny lorteøkonomi.

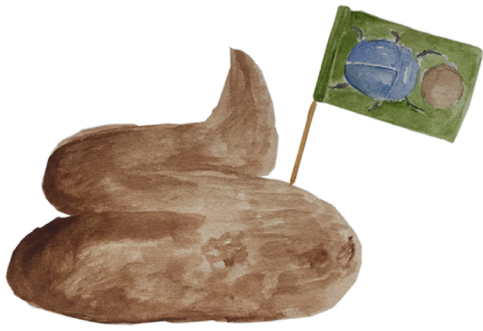

Hieronymus Wiericx, Man med Pengesæk og hans Smigrere (ca. 1558).

Non Olet gruppen er naturligvis ikke de første til at se en sammenhæng imellem værdi og lort. Igennem historien er der masser af eksempler. Dette motiv, som var populært i 1500tallet af en "Mand med Pengesæk og hans Smigrere" synes også at demonstrere en forestilling om en sammenhæng imellem penge og anus.

"Mand med pengesæk og hans smigrere" af Pieter Bruegel den yngre , ca. 1592

1552 og århundrederne deromkring

RAKKERE OG NATMÆND

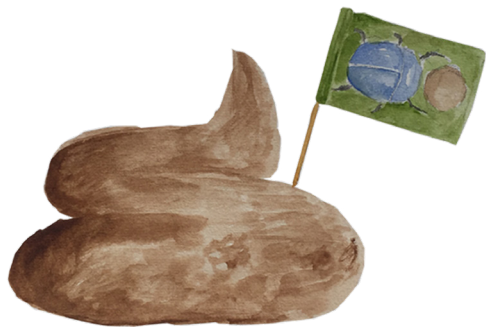
I 1522 udstedte Christian 2. en ordinans, hvori det fremgår: "och wele Wii uti hver Kiøbstedt, skall holdes en Bødill oc Racker". Der skulle altså i alle købstæder oprettes stillinger som Bøddel og Rakker.

Rakkere var personer der udførte sanitationsopgaver af forskellig art, og det var blandt andet dem der hentede husholdningens potteindhold. (Disse rakkere var endvidere ofte samme personer som bøddelerne)

Før det blev almindeligt at komme af med lorten igennem toiletter der var koblet til kloakker var det i det hele taget almindeligt i store dele af verden, at indholdet af natpotter blev afhentet om natten, af såkaldte Natmænd". Det har igennem tiderne været et beskidt arbejde som ofte blev udført af samfundets fattig eller udstødte, og ofte var de mennesker der udførte det, set ned på uanset hvor vigtig en funktion det faktisk har været.

I Jylland var der i indtil slutningen af i 1800tallet berygtede rejsende rakkere, skøjere, kjeltringe og natmandsfolk der dannede deres egne samfund og talte deres eget private rakersprog det såkaldte "rotvælsk".

De var også set ned på men samtidig, blev deres frie livsstil også til en vis grad romantiseret. Således skrev Steen Steensen Blicher med romantiseret interesse en romantisk novelle om disse tatere med den ene hånd, (Kjeltingliv 1829) altimens han med den anden hånd også skrev et politisk smædeskrift der talte for deres udryddelse. (Om natmændsfolkene, 1820)

1832

EN KUNSTNER OG INGENIØR AF KLOAKKEN

I starten 1800 tallet var maleren John Martin en af de kendteste og mest populære kunstnere i England - selvom han aldrig fik optagelse i akademiet. Akademikunstnerne var ikke imponerede af denne selvlærte opkomling.

Imidlertid blev John Martin ganske velhavende på sin kunst, og mange af disse penge brugte han på at promovere en ide om et nyt kloaksystem i London. Et system der skulle lede Londons kloak-affald igennem forbedrede kloakker til gigantiske opsamlingstanke hvorfra der kunne produceres gødning til landbruget. Ligesom Martin er selvlært kunstner, nedsatte han sig således også som selvlært ingeniør.

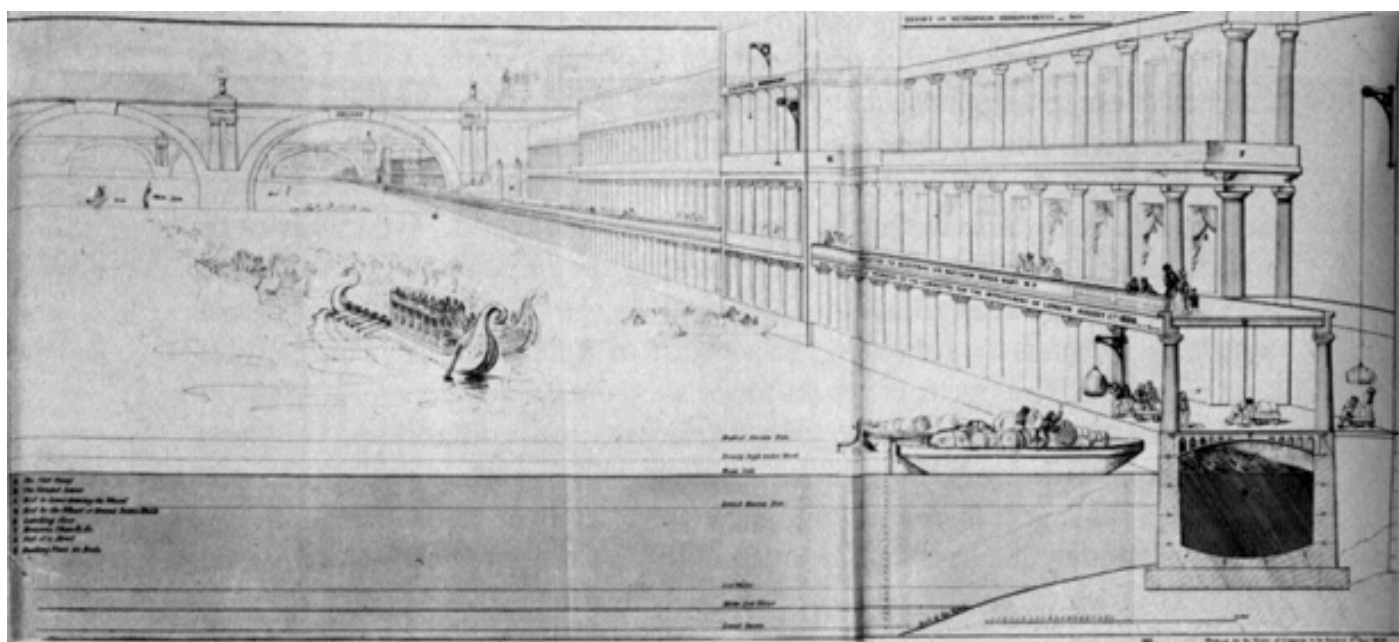
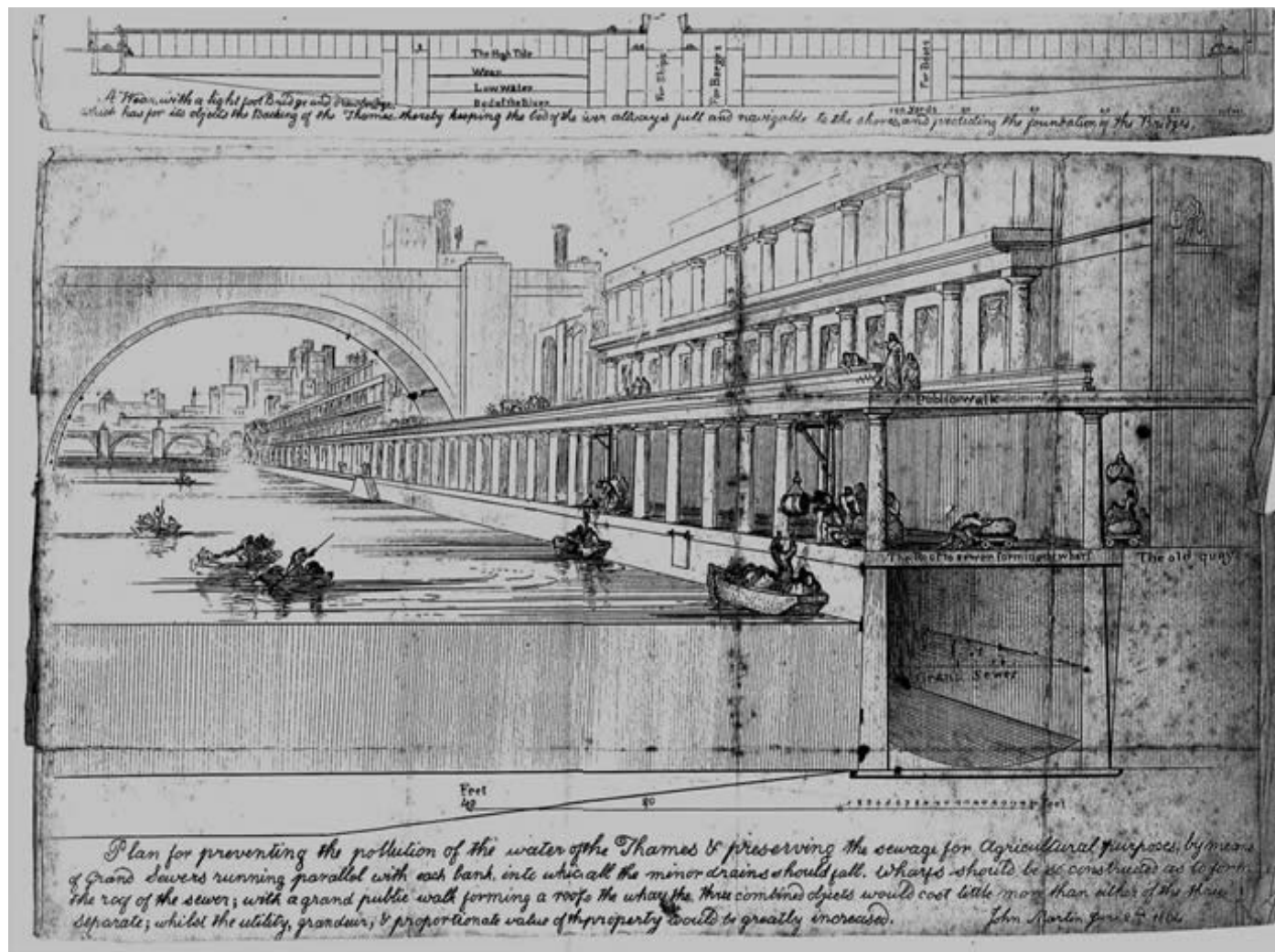
Han brugte så mange penge og så meget energi på sin ide, at nogle skeptisk spekulerede hvad hans motiver for sådan at tage lorten til sig var. Således synes det satiriske magasin Punch i 1843 at antyde at Martins motiver for at tage lorten måske var ligeså snavsede som lorten selv, idet det "bare" handlede om at få pengene til at flyde hans vej, sammen med lorten. Det "bare" at ville tjene penge har måske altid i forskellig grad og imellem linierne været regnet for en motivation der var ligeså snavset som lort.

"Mr. Martin got positively pathetic about having devoted a long and arduous life to the sewers and cesspools of his native city. Fourteen long years had he laboured to enlarge the subterranean ways and watercourses of the modern Babylon; and it is evident that he will not die happy until the filth of London is floating - at twopence a ton - over the heath of Bagshot."

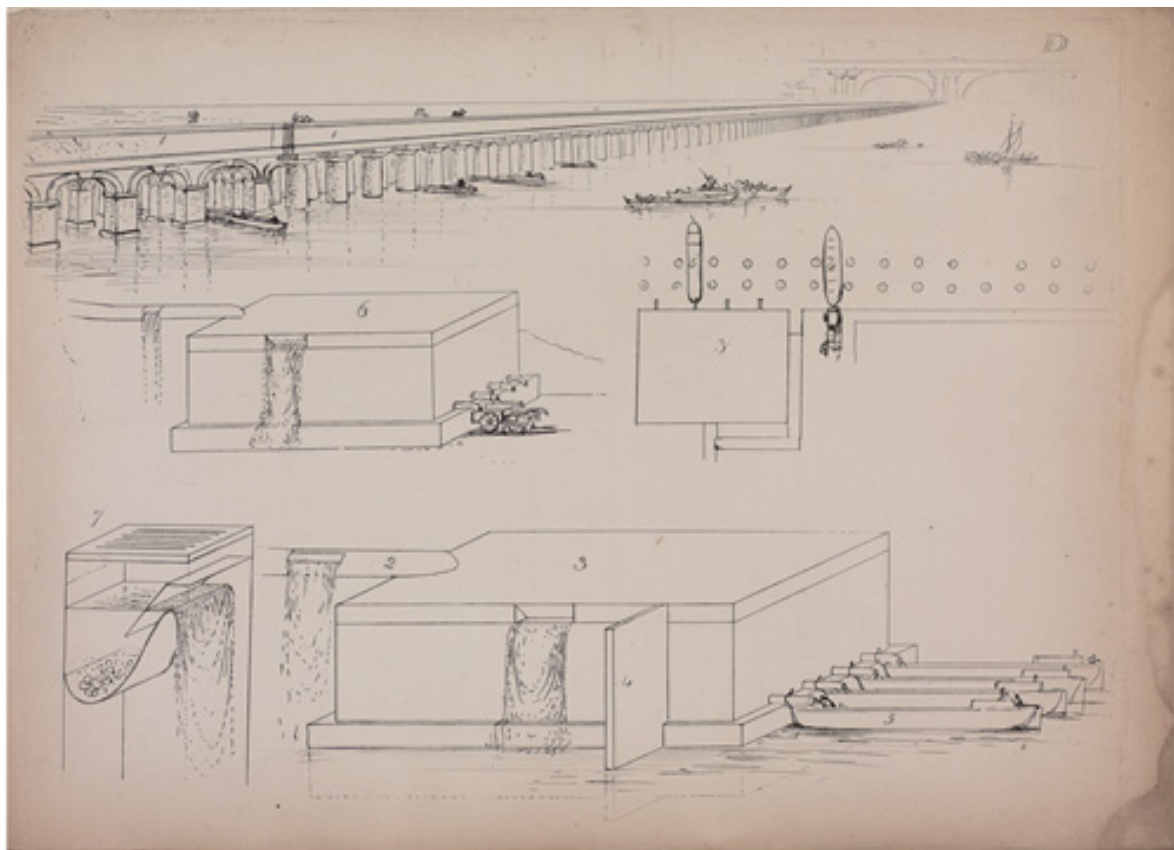
Men uanset hvor mange penge og hvor meget energi han brugte, så blev projektet ikke realiseret i Martins levetid. Ti år efter hans død blev det dog delvist realiseret af Joseph Bazalgette. Bazalgette blev nemlig kommissioneret til at udføre 1850 tallets kæmpe kloakeringsprojekt i London. Bazalgette anerkendte her, at Martin havde inspireret hans designs.

Bazalgette ledte dog ikke, lorten til genbrug. I stedet førte han blot lorten længere væk fra byens sarte næser, og længere ned ad Themsen.

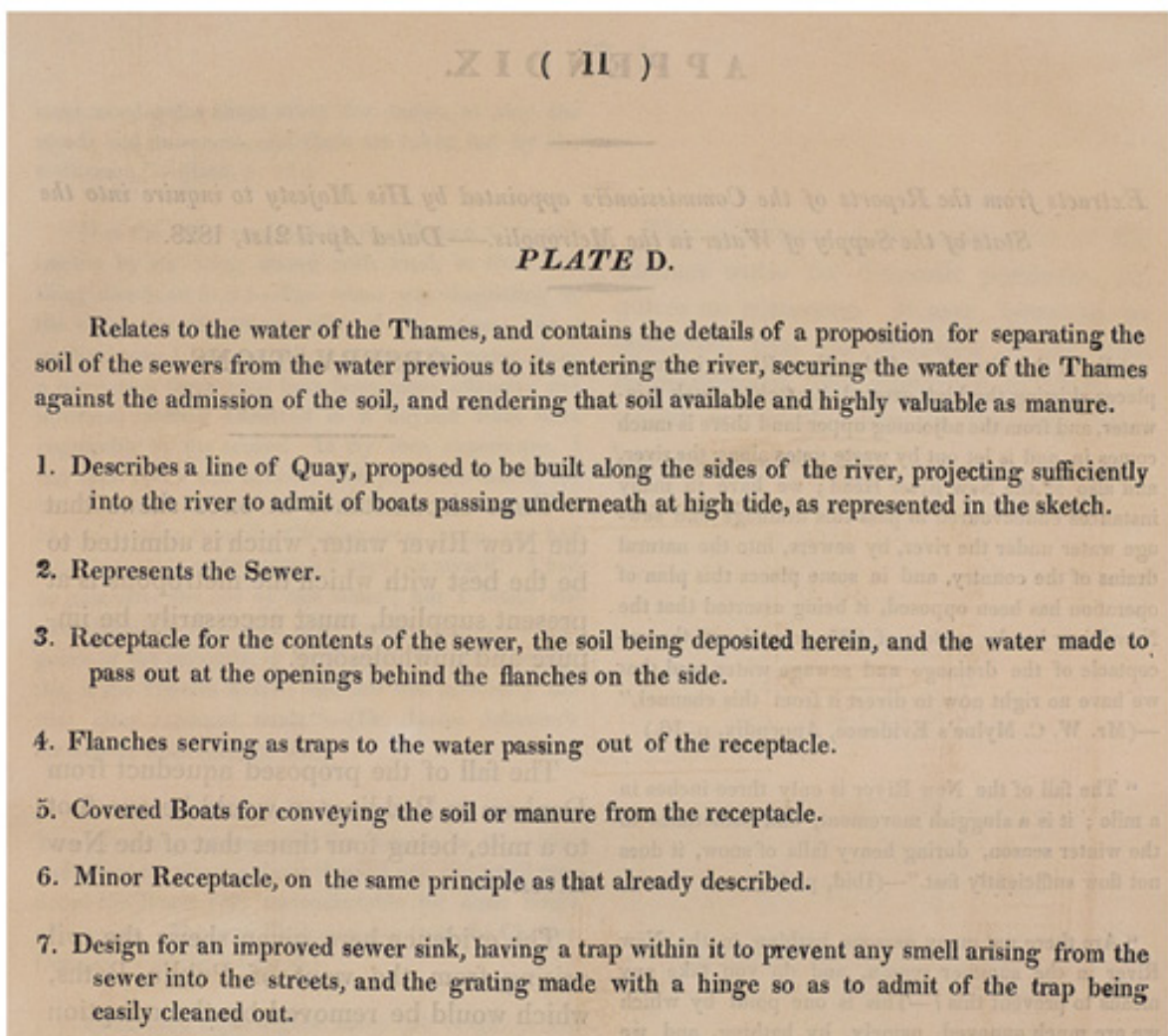
Fra John Martins tegninger af et nyt sanitationssystem fra 1832

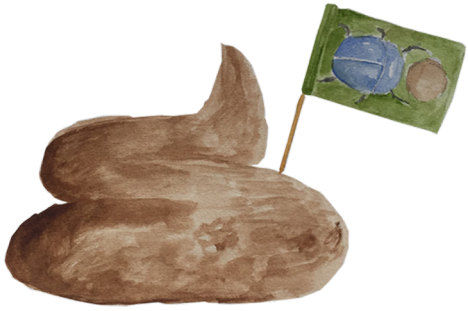
(a)

(b)

Fra John Martins tegninger af et nyt sanitationssystem fra 1832

1832 - 1858

FRA KOLERA TIL KLOAKSKAT

I 1832 og 1848-49 og i 1854 hjemsøges London af tre store koleraepidemier. Samfundet var under forandring og der var og har i lang tid været en stor tilflytning fra land til by. Infrastrukturen var dog ikke fulgt med, og stanken, fra de mange menneskers afføring der landede i Themsen, udgjorde en sundhedsfarlig og stinkende suppe.

Man mistænkte også denne snavsethed for at være medvirkende til spredningen af Koleraen. Man gik dog lidt fejl i konklusionen idet man mente at sygdommen spredtes miasmatiske - hvilket vil sige igennem lugten. I en by hvor lugten sikkert næsten har været til at skære i, var det nok også en nærliggende tanke.

I 1849 fik lægen John Snow dog den ide, at koleraen faktisk spredtes via forurenede drikkevand. I 1854 lokaliserede han et stort smitteudbrud omkring en forurenede vandpost "the Broad Street Pump". Miasma teorien blev dog fortsat fastholdt mange steder - og det var først efter Snøws død, at lægen Robert Koch i 1883 påviste at koleraen skyldtes en vandlevende bakterie som smitter med afføringen. Man fornemmede dog nok at det kunne have betydning for folkesundheden at Themsen var fuld af lort, og at drikkevandet var snavset.

I 1848 nedsatte man derfor en kloakkommision foranlediget af den sociale reformist Edwin Chadwick, der i 1842 skrev bestseller-rapporten "Report on the Sanitary Conditions of the Labouring population of Great Britain". I 1852 ansatte man så Joseph Bazalgette som hovedingeniør på denne kommission og i 1856 præsenterede Bazalgette en plan for udviklingen af en bedre kloakering af London.

Det krævede dog tid og penge at gennemføre planen, men under en varm sommer i 1858 nåede stanken også parlamentet og fine folks næser og det besluttedes at blive at arbejdet med kloakkerne burde sættes i gang. Regeringen ydede derfor et lån på 3 millioner pund, til det der hed "Metropolitan Board of Works" som så igangsatte Bazalgettes plan.

Tilbagebetalingen af dette lån skulle foregå ved at man, henover 40 år, skulle inddrive gælden via en 3 penny-skat til alle husholdninger. Man skulle altså simpelthen, betale for at slippe af med kloakgildet. Der er dog heller ingen andre der får glæde af dette guld, og faktisk bliver det bare ledt lidt længere ned ad Themsen - væk fra Londons udmattede næser.

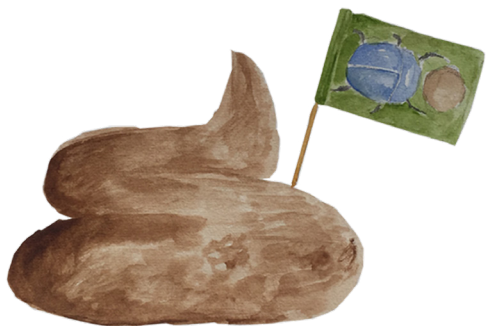
Selvom lorten således stadig endte i Themsen, betød disse kæmpe konstruktionsarbejder dog at koleraen efterhånden blev trængt tilbage i London.

PUNCH, OR THE LONDON CHARIVARI.—JULY 3, 1858.

FATHER THAMES INTRODUCING HIS OFFSPRING TO THE FAIR CITY OF LONDON.

(A Design for a Fresco in the New Houses of Parliament.)

1850

AT BETALE SIN SKAT MED LORT

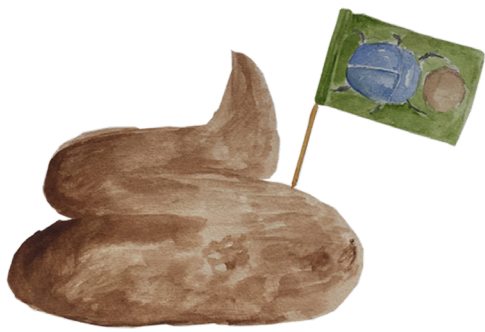
I 1850 påbegynder Baron Haussmann og ingeniør Eugène Belgrand at designe det moderne kloaksystem der skulle lede lorten langt væk fra Paris. Samme år foreslog filosofen Pierre Leroux i første udgave af magasinet “La Revue de l'ordre social” (En Gennemgang af Den Sociale Orden) at lorten dog faktisk er værdifuld. Han mener også, at man, hvis man kunne betale sin skat med lort, endegyldigt ville kunne afskaffe fattigdom.

I 1853 udgiver Pierre Leroux også nogle forslag staten Jersey: ”Aux Etats de Jersey” hvori han foreslår hans circulus teori - en teori om at alle mennesker potentielt er designet til at ”gå op” og producere ligeså meget som de konsumerer. Alt hvad vi spiser kommer ud i den anden ende som frugtbarhedsskabende materiale - der kan genanvendes og genskabe jorden, der så igen kan bruges til at dyrke de grøntsager vi skal spise.

Det handlede for Leroux også om at modbevise tænkeren Malthus teorier (fra 1798) om at epidemier og sult var naturens uafvendelige svar på overdreven befolkningstilvækst. Leroux mente at når ethvert menneske producerede lige så meget nyttig lort, kunne ethvert menneske jo opretholde sig selv og sit eget forbrug på jorden- Derfor var det ikke naturen, men sociale praksisser der var skyld fattigdommen, sulten og elendigheden.

I Victor Hugo's “De Elendige” fra 1862 er der en længere association om kloakken altimens hovedpersonerne flygter igennem kloakken. I dette afsnit skriver han også at ”Paris smider femogtyve millioner Franc i vandet”.

Victor Hugo siges også at have mødt Pierre Leroux, i hans eksil på Jersey.

Omkring år 1900

FEDTERØV, DUKATENSCHUISER OG RØVEN FULD AF PENGE

I starten af det 20nde århundrede skriver Sigmund Freud ved flere lejligheder om sammenhængen imellem penge, lort og snavs.

Han sporer sig allerede ind på det i et tidligt brev til hans mentor Wilhelm Fliess hvor han bemærker at en der hader at bruge penge bliver refereret til som Filzig (altså beskidt). På dansk kalder vi det jo ofte en ”fedterøv” - og underholder således også en terminologi for penge der bliver i den anale region. Samtidig, skriver Freud, hedder en der kaster penge om sig jo en ”Dukatenscheisser” altså en der skider dukater. På dansk er det måske i familie med sprog-billedet om ”at have røven fuld af penge” eller at have penge som skidt.

Senere uddyber Freud disse sammenhænge imellem penge og lort, og noterer at forstoppelse måske vil kunne blive behandlet ved at se på en patients forhold til penge.

Herudover fremfører Freud en kompleks konklusion (som jeg her på uforskammet forsimples) om, at vores afgivelse af vores første lort i bleen til vores mor giver anledning til et erotisk savn efter denne lort, og vores mor, som barnet i civilisationsprocessen lærer at erstatte med noget andet. I mandens tilfælde kunne det være penge, og i kvindens tilfælde kunne det være børneopdragelse.

Ca. 1980 -90

KLOAKHELTE

Da lorten ledtes væk i kloakken for at vi hverken skulle lugte eller tænke over den igen, gav vi måske afkald på en værdi, som alligevel stod os nærmere end vi var klar over. Som Freud fornemmede, så er lorten nok mere end bare affald for os, og måske er det denne den samme fornemmelse, der i 1980'erne gav anledning til at flere populære nye eventyr og historier syntes at kredse interesseret om kloakken.

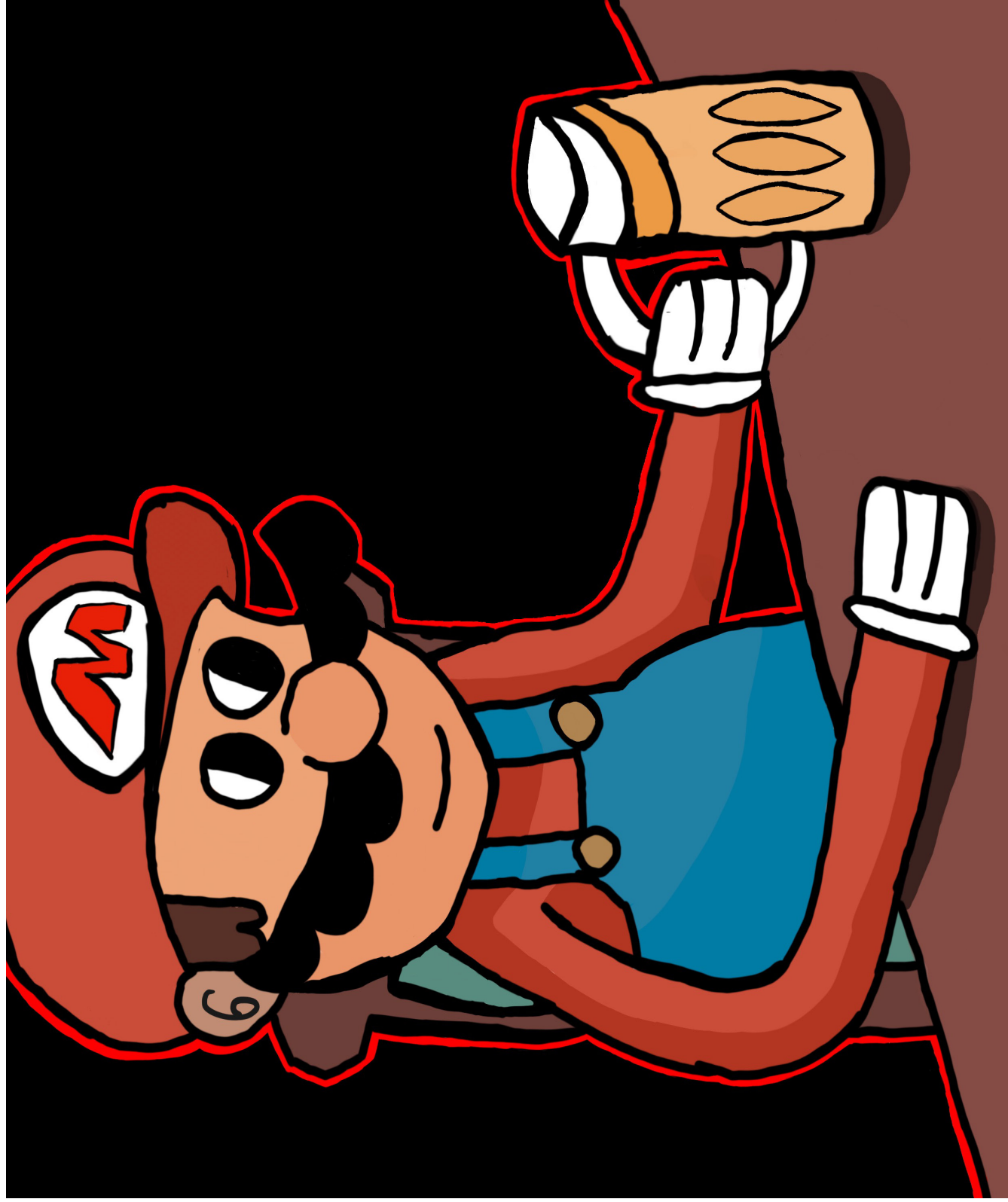
To af 1980'erne mest populære fiktioner, nemlig fiktionerne om Super Mario og Ninja Turtles var netop kloakfiktioner der foregik i mystiske universer i New Yorks kloakker. Mario var faktisk til at starte med tømrer - men i arkadespillet 1983 - blev Mario blikkenslager og hans kamp flyttede sig ned under jorden til New Yorks kloakker.

Ninja Turtles, der blev skabt i 1984 som en tegneserie, handlede om 4 muterede skildpadder, der levede i New Yorks kloakker. Disse kloakhelte var endvidere opkaldt efter renæssancekunstnere. Det er måske et udtryk for, at den civilisationsproces som blandt andet siges at være igangsat i renæssancen måske også gav de civiliserede en følelse af at have tabt forbindelsen til deres egen krop og grundlæggende menneskelige vilkår. Måske repræsenteres denne følelse af tab af krop, netop ved denne interesse, og fantasien om i kloakken og vores kropes beskidte affald.

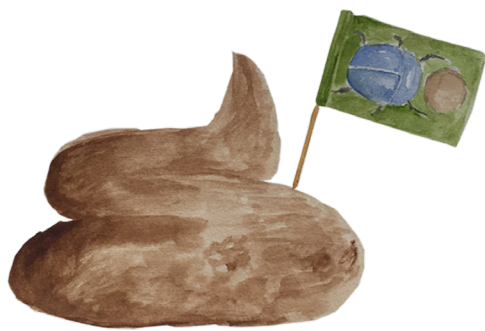
Super Mario er i øvrigt også det højst omsættende computerspil nogensinde og måske på den måde en slags påmindelse om, at det at smide pengene i kloakken ikke nødvendigvis er en dårlig forretning.

Leonardo v/ Penn Plax Pet Products

”Mario der drikker en øl” tegnet af Jakob Hvejsel Lützen 2020

1980 (og frem)

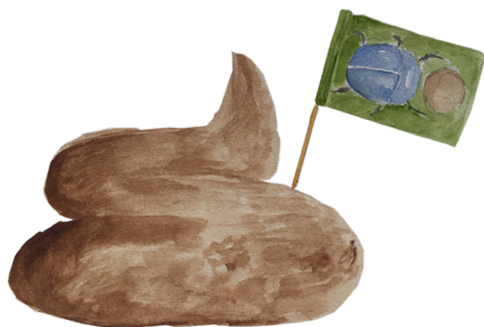
LORT SOM KOMMERCIEL MEDICINSK INTERESSE

I starten af 80'erne begyndte læger at eksperimentere med muligheden af at behandle tarmsygdommen *Clostridium Difficile* ved at transplantere sund lort ind i tarmsystemet på den angrebne patient.

Clostridium difficile var en aggressiv tarminfektion der sandsynligvis kom af, at patienternes gode tarmbakterier var blevet udryddet af strenge antibiotikakure, og efter en del mislykkede forsøg havde man held med at bruge sund lort som behandling, både på tabletform og som injicering direkte i endetarmen. Sidenhen har behandlingen med lort en rivende udvikling og man har igennem tidene forsøgt, med varierende succes, at behandle alt muligt, fra diabetes til depression med faeces.

I slutningen af 2010'erne førte muligheden for at tjene penge på det også til diskussioner om hvorvidt behandlingen skulle klassificeres som medicin eller transplantation. Lovgivningen for medicin og væv var nemlig forskellige, og det ville have stor betydning for brugen og forskningen i lort som behandling, hvordan man valgte at klassificere det.

I 2019 udtalte klinisk læge, overlæge, PhD, Christian Lodberg Hvass således at "Som hospital må vi ikke fremstille lægemidler, så hvis fæcestransplantation bliver et lægemiddel, kan vi ikke fortsætte. Det vil betyde, at behandlingen overtages af medicinalfirmaer, som det er på vej til at ske i bl.a. USA, for det er et område, hvor der er store kommercielle interesser på spil".

2000

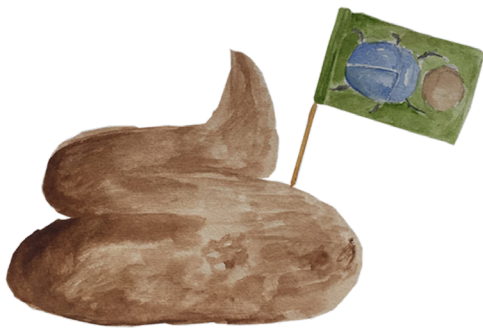
BIOGØDNING OG BIOSOLIDS

Omkring årtusindskiftet blev der flere steder i højere og højere grad brugt behandlet kloakaffald som gødning på markerne flere steder. Særligt i USA førte det store diskussioner og efterfølgende sagsanlæg med sig, idet det ikke var helt afklaret om denne praksis medførte en sundhedsrisiko. De steder hvor der blev brugt biogødning, som i USA blev kaldt “biosolids” (efter en længere navngivningsdiskussion) lugtede først og fremmest så slemt, at det for de fleste af os nok ville finde det nærliggende at spørge til om det virkelig kunne være sundt.

Samtidig rapporterede flere og flere som boede i nærheden af marker hvor der blev brugt biogødning alvorlige gener, og der blev også rapporteret flere dødsfald som af nogle blev tillagt denne brug af biogødning. Fortalerne for biogødning blev ofte citeret for at sige at det endnu ikke var bevist at biogødning var farligt altimens modstanderne derimod ofte påpegede at klagerne ikke blev tilstrækkeligt undersøgt.

Men hvis man tænker på at kloaksystemet i 2020 netop opsamlede alverdens lort, så måtte produktet jo også være en særlig koncentreret suppe af alle de medicinrester, rengøringsmidler og giftstoffer som vi allesammen indtog og brugte i vores hverdag. Derfor forekom det jo sandsynligt at der kunne være nogle alvorlige risici ved at hælde dem tilbage i økosystemet. Selvfølgelig blev det rensset og tjekket, men rensning og analyse fanger ikke altid alt og som en kritiker udtale i bogen “The Big Necessity”, så var det så forskelligt fra uge til uge hvilke stoffer og toxiner der er i produktet, at man ikke kunne garantere at monitorerings-systemerne søgte efter det rigtige.

Omvendt så var lort og tis jo en kæmpe ressource og det var nødvendigt og arbejde målrettet på at finde metoder til at benytte og udnytte denne ressource på en bæredygtig måde. Det var jo som bekendt hvad Non Olet Gruppen begyndte at tage fat på i 2020.

2001

WORLD TOILET ORGANIZATION

Den 19. nov 2001 blev det der hed “World Toilet Organization” grundlagt, med hovedkvarter i Singapore. WTO stræbte efter at der skulle være rene og sunde toiletforhold for alle, og dette skulle opnås igennem hvad de kaldte “et markedsbaseret approach”. Man kan gisne om, at dette markedsbaserede approach måske var baseret på et håb om, at en toiletrevolution kunne gå lidt hurtigere hvis man benyttede sig af den allerede eksisterende økonomiske infrastruktur.

Desværre var markedet ikke altid så hurtigt som man kunne håbe på. Selvom World Toilet Organisation estimerede at hver dollar investeret i elementær sanitation ville kunne give et afkast på 2.5 dollar tilbage, var der stadig i 2019, 18 år efter World Toilet Organisation blev etableret, ifølge FN 297.000 børn der årligt døde af sygdomme der var relateret til dårligt drikkevand, hygiejne og adgang til ordentlige sanitære forhold.

Man havde dog fået anerkendt en såkaldt ”World Toilet Day” under FN, og et vigtigt skridt på vejen til bedre toiletforhold var helt sikkert at tage toiletter og manglende toiletforhold frem i lyset og ud af hemmelighedernes og skammens rækker, så vi bedre kunne se og tale om det. Måske det på den måde også kunne være en del af WTO’s fortjeneste at markedet, i form af Bill og Melinda Gates f.eks. oprettede en “Reinvent the Toilet Challenge” i 2012 og at arkitekten Rem Koolhaas dedikerede en stor del af sin udstilling på Venedig biennalen i 2014 til toilettets historie.

Ja måske lagde World Toilet Organization også på en måde grundstenene til at Non Olet gruppens overhovedet kom på sine ideer.

What's UN World Toilet Day?

World Toilet Organization was founded on 19 November 2001 and the inaugural World Toilet Summit was held on the same day, the first global summit of its kind. We recognised the need for an international day to draw global attention to the sanitation crisis – and so we established World Toilet Day on 19 November. World Toilet Day has continued to garner support over the years, with NGOs, the private sector, civil society organisations and the international community joined in to mark the global day.

Why Toilets?

A world body on toilets — are you kidding me? Your toilet is more important than you think.
Let's take a look at some quick facts about the sanitation crisis.

CHILDREN

Some 297 000 children – more than 800 every day – under five who die annually from diarrhoeal diseases due to poor sanitation, poor hygiene, or unsafe drinking water. These deaths are preventable. ([WHO 2019](#)).

EDUCATION/GIRLS

Almost half of the schools in the world do not have handwashing facilities with soap and water available to students. Clean and safe toilets help keep more girls in school and increase attendance rates. Far too many girls miss out on education just because of the lack of a clean and safe toilet. ([WHO/UNICEF](#)

OPEN DEFECATION

Over half of the global population or 4.2 billion people lack safe sanitation. Globally, at least 2 billion people use a drinking water source contaminated with faeces. ([WHO/UNICEF 2019](#))

INVESTMENT

For every \$1 invested in basic sanitation, the return is \$2.5. And in the case of basic sanitation in rural areas, every \$1 returns on average more than \$5 in saved medical costs and increased productivity. (Hutton et al. 2015)

2008

(og frem)

THE BIG NECESSITY

The unmentionable world of Human Waste and why it matters

I 2008 udgav Rose George denne journalistiske bog, om toiletter og kloakker, deres geografi, psykologi og biologi. Her antydedes det blandt andet at den generthed over for vores egen lort, der på det tidspunkt var udbredt, muligvis var medvirkende til at fastholde millioner i så dårlig hygiejne at der stadigvæk var 297.000 børn der hvert år døde af kolera og andre sygdomme.

Ifølge Rose George burde dette ikke have været nødvendigt og et første skridt på vejen til at afhjælpe dette var at turde tale om lorten. Man skulle f.eks. ikke f.eks. eufemistisk kalde sygdomme som kolera for "vandbårne" eller "sanitære" når de i virkeligheden var lortebårne.

At man sådan prøvede at krybe uden om at tale om lorten sås også på dansk. Så sent som i September 2020 sås det f.eks. da en forundring over en stærk lugt i Farum viste sig at stamme fra at en landmand der spredte genanvendt kloakslam, såkaldt "biogødning" på sin mark.

Her udtalte kommunes talskvinde: afdelingsleder for Natur og Miljø Helle Bank nemlig forsigtigt at biogødning indeholder "*andre stoffer end normal gødning*" hvorfor det også har en anden lugt. Det hun ikke sagde var, at denne "*biogødning*" jo i virkeligheden var menneskelort og tis mm, idet biogødning faktisk var genanvendt spildevandsslam.

Lort og tis kan netop indeholde fantastiske næringsstoffer, og er en kæmpe ressource hvis det behandles rigtigt. Det kunne dog være svært at sige højt på det tidspunkt, og derfor gjorde myndighederne sig nok særligt umage med at formulere sig smagfuldt og med stor forsigtighed om emnet.

orry.

r, der har
med den
r Farum-
rsen.

og skulle
var lige på
ebørnene

enigårvar

e lukkede

ætter det.

noget lig-

TV2 igår.

-grupper

og Glad-

lag, hvor

r lugten,

rives en

t.

ndes for-

en land-

Farum Midtpunkt. JAN JØRGENSEN

»Det er stanken fra en landmand, som bringer biogødning ud på sin landbrugsjord,« forklarer Helle Bank, der er afdelingsleder for kommunens Natur- og Miljø, til TV 2.

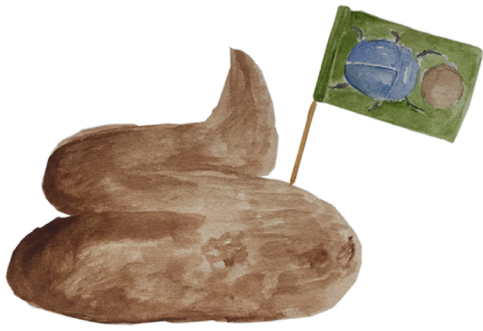
Biogødning indeholder andre stoffer end normal gødning, og den har desuden også en mere gennemtrængende – og tydeligvis ubehagelig – lugt.

Kommunen oplyser desuden, at man har modtaget fle-

re klager o
man ved til
at landmar
krav fra Mi

TI

Har
lugtg
andre
Så vil
di

2020

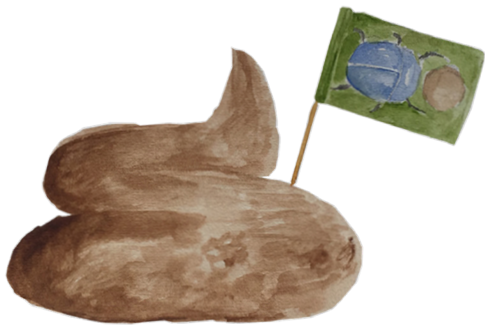
INTERNATIONAL TOILETPAPIRSKRISE

I februar/marts 2020 kom en besynderlig anal bekymring op til overfladen i forbindelse med starten på Covid19 pandemien, og hamstring af toiletpapir betød at verden simpelthen løb tør.

At toiletpapir er det første folk tænke på, virkede umiddelbart grinagtigt, men det handlede selvfølgelig ikke bare om hver enkelt snavsede rumpe.

Det der måske pludselig gjorde toiletpapir så alvorligt var nok snarere at denne globale mangelvare, syntes at blive et billede på det ofte glemte men egentlig ret selvindlysende fakta at pengene ikke er nogen værdi i sig selv, og at al verdens penge kan blive ligegyldige hvis produktet de skal kunne købe ikke er tilgængeligt.

Mangelen på toiletpapir handlede således ikke bare om at tørre sin ende, men måske snarere om, at denne utørrede bagdel kom til at repræsentere en forbrugsøkonomiens begrænsninger, og ja måske dens sidste krampetrækninger.

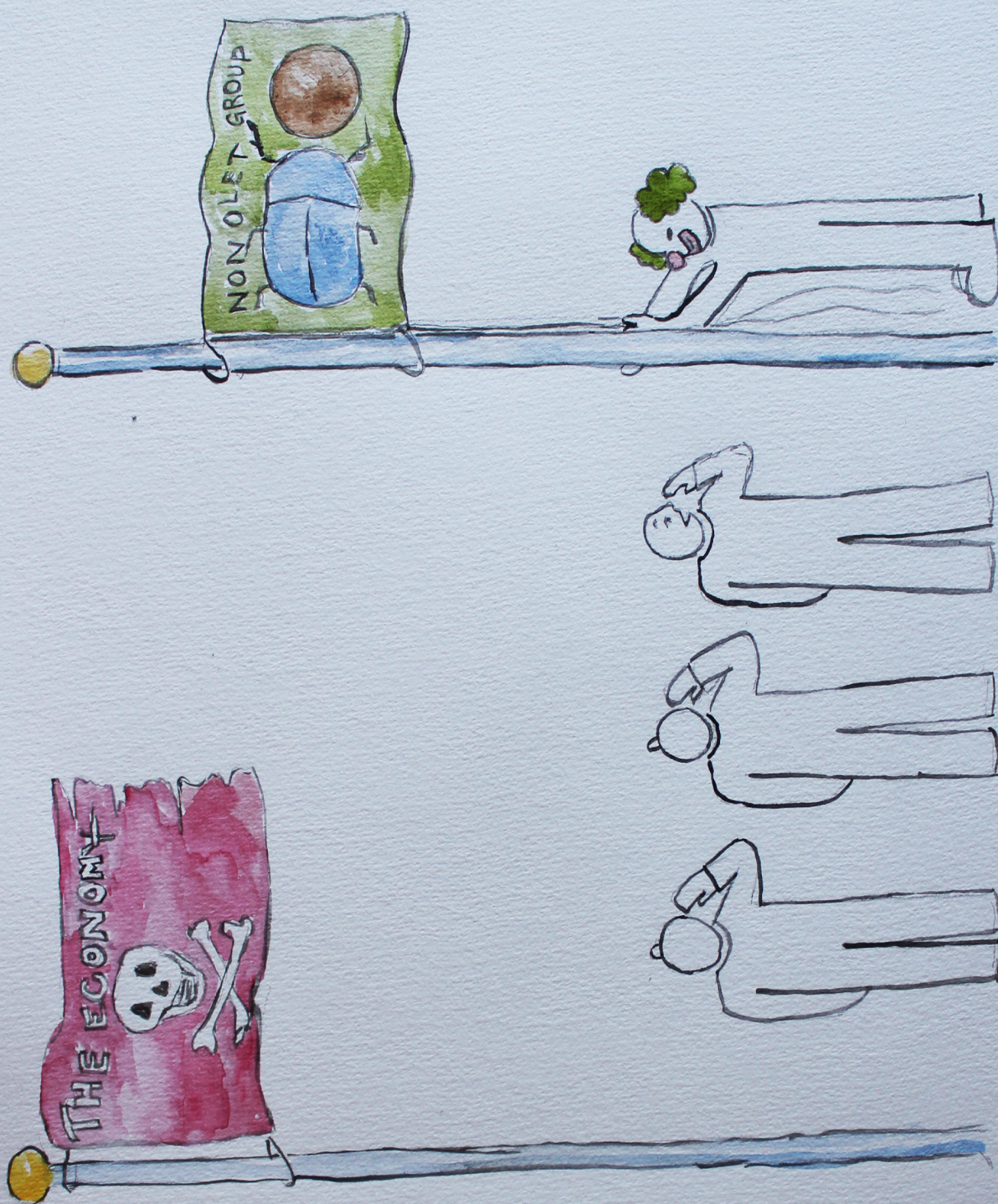
2020

NON OLET GRUPPEN OPSTARTES

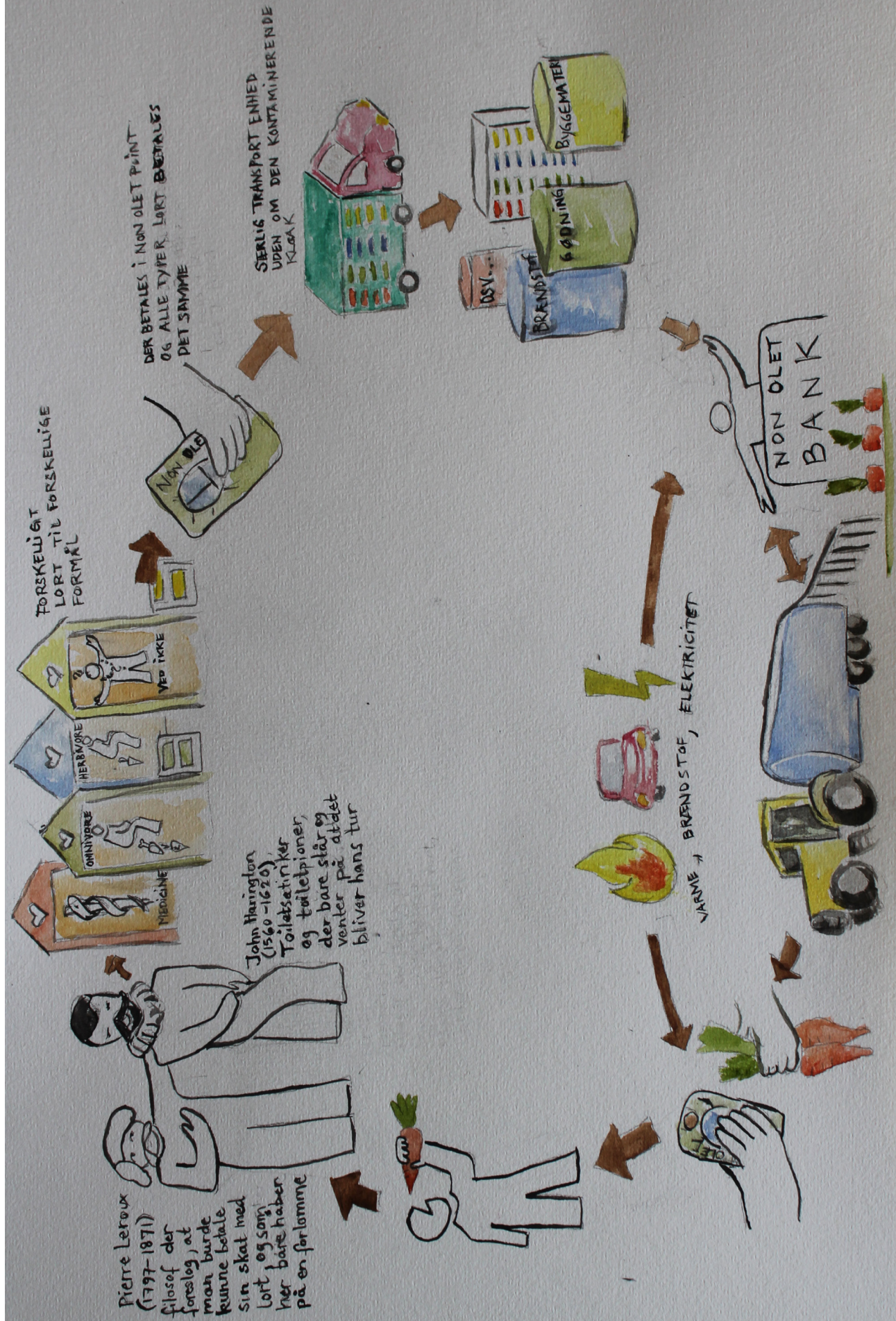
Det hele startede på sin vis som en vittighed, en parodi på den daværende økonomi, men endte med en tro på, at det faktisk kunne lade sig gøre at ændre denne økonomi.

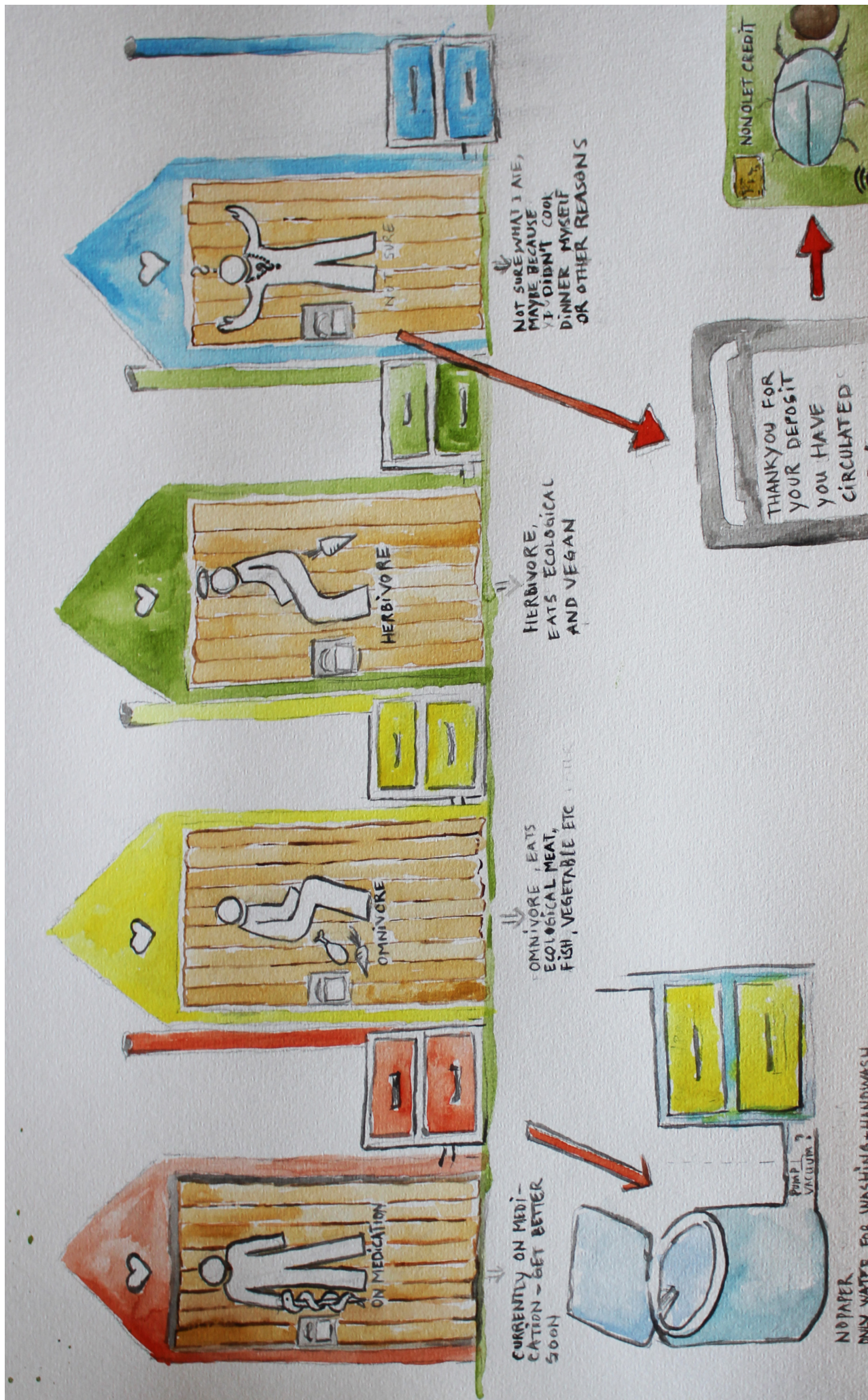
Fra da af kom det pludselig til at handle om at være sjov på en helt anden måde.

Det kom nemlig til at handle om simpelt hen at turde at være latterlig. At gøre sig selv til grin med et forslag der dengang forekom mange at være umuligt, dumt, og j: grinagtigt naivt. Lidt som da John Martin 1830'erne foreslog noget lignende til stor morskab for hans samtid.

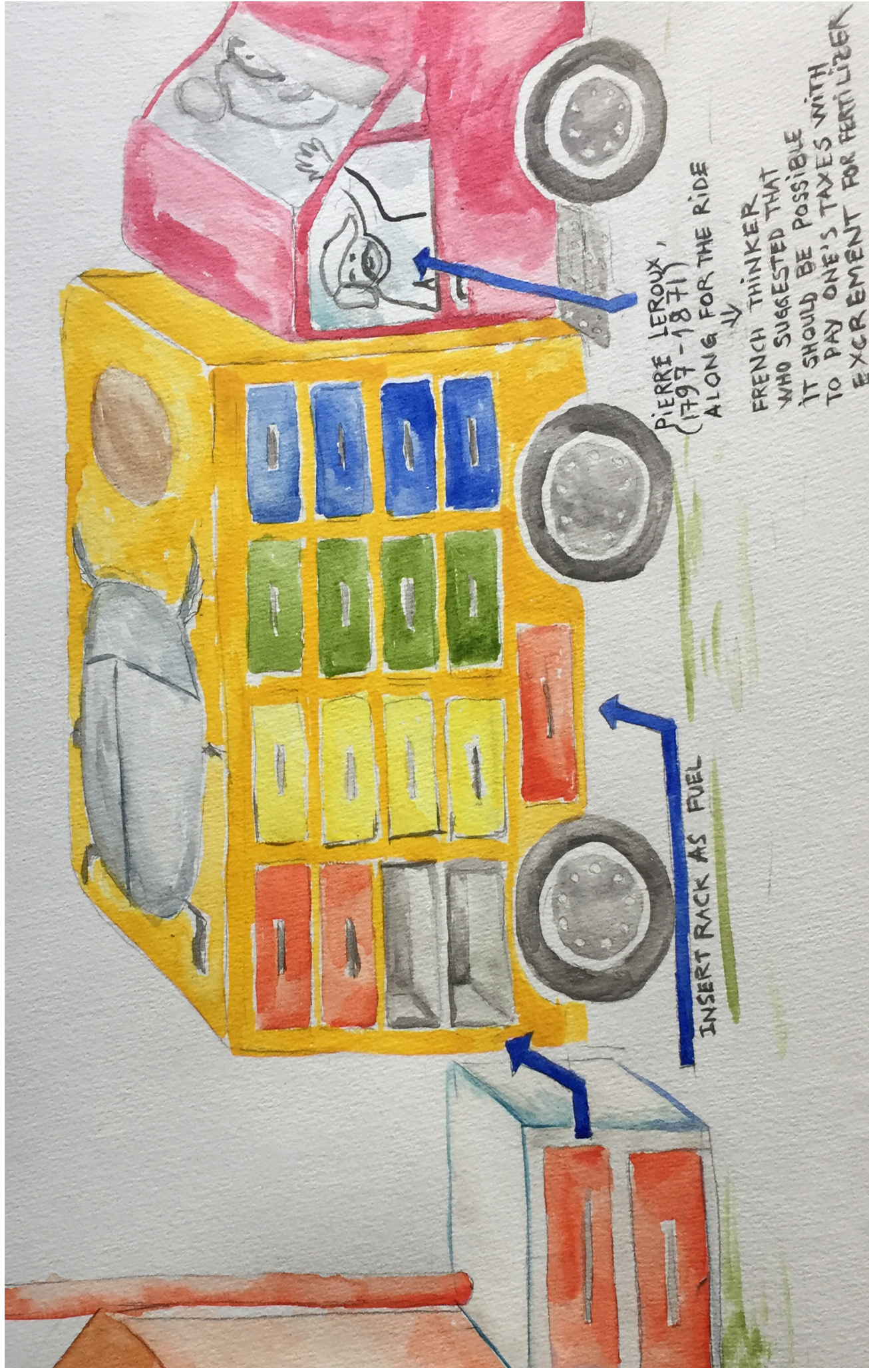

En af de første skitser til Non Olet Systemet
Non Olet Gruppen 2020

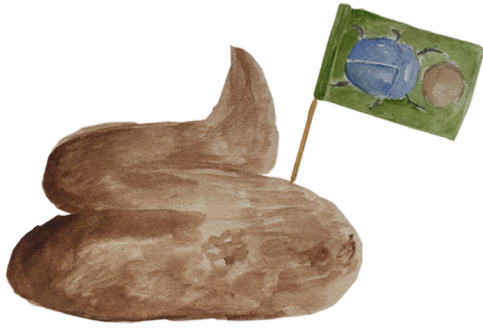

En af de første skitser til Non Olet Systemet
Non Olet Gruppen 2020

En af de første skitser til Non Olet Systemet
Non Olet Gruppen 2020

19.-21. November
2035

STATUS OVER EN LORTEØKONOMI

19.-21. November 2035

STATUS OVER EN LORTEØKONOMI

Yderligere læsning:

1842: “Report on the Sanitary Conditions of the Labouring population of Great Britain” af reformist Edwin Chadwick

1853: “Aux etats de Jersey” af tænkere Pierre Leroux

1862: “Les Miserables” Roman af Victor Hugo

1872: “Tatere og Natmandsfolk i Danmark betragtede med hensyn til samfundsforholdene i det hele” en afhandling af F. Dyrhund

1898: “Scatologic rites of all nations: Dissertation upon the Employment of Excrementitious Remedial Agents in Religion, Therapeutics, Divination, Witch-Craft, Love-Philters, etc. in all part of the Globe” en undersøgelse af soldaten John C Bourke

1908 : “Charakter und Analerotik” af Sigmund Freud

1917: “Über Triebumsetzungen insbesondere der Analerotik” af Sigmund Freud

1920: “Kjeltringliv” Noveller af Steen Steensen Blicher

1966: “Purity and Danger” af antropolog Mary Douglas

1978: “Histoire de la Merde” af psykoanalytiker Dominique Laporte

1980: ”Powers of Horror - An essay on Abjection” af filosof Julia Kristeva

1993: "Paris Sewers and Sewermen - Realities and representations" af historiker Donald Reid

1994: "Bødlens og natmandens uterlighed" af arkivar og seniorforsker på rigsarkivet Tyge Krogh

2010: "Lorten og Luther" af forfatter Ronnie Johanson

2014: "The Big Necessity - the unmentionable world of human waste and why it matters" af journalist og forfatter Rose George

2018: 3 artikler "Historicizing the modern excremental worldview", "Situating the Anal Freud in Nineteenth-Century Imaginaries of Excrement and Colonial Primitivity" samt "Cophrophragy in Nineteenth Century Psychiatry" af kultur og medicinforsker Alison M. Downham Moore

2023: "Behøver man købe alt muligt lort - og kan man skabe bedre forbrug og bedre lort ved at begrænse hvad Non Olet point kan bruges til?" Rapport af Non Oletgruppen

2025: "at skide i egen rede" - Kan Non Olet systemet implementeres i privaten?" Rapport af Non Oletgruppen

2031: "Lorteproletariat og overklasselort - kontroverser omkring værdisætning af god og dårlig lort" - Rapport af Non Oletgruppen